

Oproep Achterhoekse groepen: stop windindustrie

In aanloop naar de Provinciale Statenverkiezingen op 15 maart heeft een aantal Achterhoekse groepen besloten een gezamenlijk protest te laten horen tegen de mogelijke plaatsing van grote windturbines in hun woonomgeving. Het gaat om 12 bewonersgroepen in de gemeenten Aalten, Berkelland, Bronckhorst, Doetinchem, Lochem, Oost Gelre, Oude IJsselstreek en Winterswijk die zich inzetten voor een leefbare woonomgeving en minimalisatie van CO2-uitstoot. Nu de landelijke politiek steeds duidelijker kiest voor het enorme potentieel van opwek op zee, roepen zij in een brandbrief op tot een stop op de ontwikkeling van windindustrie in de Achterhoek en het loslaten van het streven naar energieneutraliteit.

Achterhoek in de uitverkoop?

De meeste gemeenten in de Achterhoek en de Provincie Gelderland hebben plannen, neergelegd in de Regionale Energie Strategie (RES) Achterhoek, om de komende jaren tientallen windturbines te laten plaatsen. Geen gewone, maar extreem grote van zo'n 240 tot 280 meter hoog, bijna het formaat van de Eiffeltoren. En dat is dan nog maar het begin. Na 2030 zou er nog een veelvoud bij moeten komen.

Iedere regio is op zijn eigen postzegel bezig om 'energie neutraal' te worden. Resultaat: een lappendeken aan windturbines en zonneparken in de Achterhoek. Het gevolg is landschapsvervuiling, lawaai, hinderlijke slagschaduw en waardedaling van woningen. Maar ook ernstige gezondheidsklachten, zoals hoofdpijn, stress, slapeloosheid en depressiviteit liggen op de loer. Nog lang niet iedereen beseft wat ons boven het hoofd hangt, maar als het huidige beleid wordt doorgezet, is er straks geen plek meer waar je om je heen kijkt en géén windturbines boven alles ziet uittorenen. Laten wij de Achterhoek ongemerkt in de uitverkoop zetten?

Tijd voor herbezinning

Met deze dreiging in het vooruitzicht, roepen de Achterhoekse belangengroepen gemeenteraden en provincie op tot herbezinning. Nu de capaciteit van energieopwekking op zee de komende decennia maar liefst 15 keer groter wordt, past méér wind op land niet langer in het streven naar een eerlijk en verstandig klimaatbeleid met draagvlak onder de bevolking. Daar zijn goede argumenten voor, zowel economisch, als op het gebied van energiebeleid:

1. Meer wind op land zorgt voor overproductie.
Afgelopen jaar heeft het kabinet besloten de capaciteit voor windenergie op de Noordzee sterk uit te breiden. Dit jaar komt er 4,5 gigawatt op zee te staan. In 2030 moet dat 21 gigawatt zijn en in 2050 70 gigawatt. Wanneer het waait kan de Noordzee ruimschoots aan alle Nederlandse vraag naar elektriciteit voldoen: windturbines op land dragen niets bij en zorgen alleen voor overproductie.
2. Wind op zee is goedkoper dan wind op land en efficiënter voor het bereiken van klimaatneutraliteit.
Op de Noordzee kunnen windturbines per jaar meer dan 5000 vollast uren bereiken, tegen 3000 op land. In de Achterhoek, een van de meest windluwe regio's van Nederland, is die verhouding nog schever. Voor de in de RES-en geplande aanleg van windturbines op land zijn bovendien extra investeringen nodig in transport en vooral ook opslag van elektriciteit. Het elektriciteitsnet in Nederland is ontworpen om stroom vanuit de opwek langs de zeehavens het land in te transporteren. Van west/noord naar oost/zuid dus, niet de andere kant op. En dan zwijgen we hier nog over de productie van waterstof, die grootschalig kan plaatsvinden op of bij zee.

3. Wind op land kost miljarden aan overheidssubsidies.

De afgelopen jaren zijn miljarden aan subsidie opgestreken door de exploitanten en deels naar het buitenland weggevoerd. Voor windenergie op zee wordt geen subsidie verstrekt.

Energieneutraal contraproductief voor klimaatneutraal

De landelijke overheid heeft al eerder besloten dat de verhouding ongeveer 70% wind op zee en 30% wind plus zon op land moet zijn. Na 2030 waarschijnlijk zelfs naar 80% wind op zee en 20% wind plus zon op land. Dat staat in schril contrast met het streven naar energieneutraliteit van vele gemeenten, wat neerkomt op 100% opwek op land. Die gemeenten doen alsof die enorme, efficiëntere opwek op de Noordzee niet bestaat. De mensen lokale elektriciteit tegen kostprijs beloven, lijkt heel mooi, maar misschien is die kostprijs op den duur wel hoger dan de prijs van elektriciteit die op zee is geproduceerd! De Achterhoek is nu eenmaal geen eiland en energie kent een nationale en zelfs een internationale markt.

Voor het klimaat is extra wind op land juist niet gunstig: doordat windturbines op land minder uren draaien en er dus vaker een tekort is aan elektriciteit, moeten fossiele centrales vaker bijspringen. Dat is niet goed voor de CO₂-reductie. Ook al zet je de Achterhoek vol met windturbines, de verhouding tussen productie en consumptie van elektriciteit, zal altijd ongunstiger zijn dan bij stroom uit wind die je 'importeert' vanuit zee.

Overlast, landschapsvervuiling en gezondheidsrisico's

Het plaatsen van tientallen megawindturbines door de hele Achterhoek is niet alleen contraproductief voor de economie en voor het klimaat, er zijn nog meer bekende nadelen en ook nog onbekende risico's aan verbonden die bewoners direct raken:

1. Gezondheidsrisico's. Uit (binnenlands en buitenlands) onderzoek wordt steeds duidelijker dat omwonenden ernstigere gezondheidsschade ondervinden door geluid, slagschaduw en laagfrequente trillingen van windturbines dan aanvankelijk gedacht. Nederland kent wat dat betreft minder bescherming van bewoners dan andere landen. Er is geen afstandsnorm en geluidsoverlast wordt berekend aan de hand van een jaargemiddelde. In de praktijk komt het erop neer dat de exploitant heel veel ruimte krijgt.
2. Landschapsvervuiling. Het hoogste gebouw van de Achterhoek is nog geen honderd meter hoog. Met windturbines van tweeëneenhalf keer die hoogte raken de verhoudingen volledig zoek. Dit zijn energiecentrales die niet in de Achterhoek thuis horen.
3. Schade aan de natuur. Het is bekend dat industriële windturbines schadelijk zijn voor de natuur. Zo worden onder meer zeldzame weidevogels, waar veel gemeenschapsgeld in gestoken werd, ineens letterlijk vogelvrij verklaard.
4. Polarisatie. De bouw van windparken zet steeds vaker de sociale samenhang in dorpen en buurten onder druk. Er zijn vele voorbeelden van ruzies tussen voorstanders, grondeigenaren en tegenstanders.

Met het toestaan van windindustrie in de Achterhoek nemen bestuurders derhalve een wel heel zware verantwoordelijkheid op zich. En dat terwijl er alternatieven zijn waarmee voor hun burgers de kwaliteit van leven niet op het spel wordt gezet.

De tegenstand groeit

De bezwaren tegen windturbines op land stapelen zich op en de tegenstand groeit. Maar toch dendert de politieke trein voort. Voor vorderend inzicht is geen plaats. Bestuurders en politici van provincies en gemeenten lijken koste wat kost vast te houden aan 'wat nu eenmaal is afgesproken' in de RES. De RES-opgave voor 2030 in Nederland is al vrijwel gehaald, nieuwe windparken zijn

hiervoor niet noodzakelijk. Het staat elke gemeente vrij om te kiezen voor klimaatneutraliteit inclusief wind van zee, in plaats van lokale energieneutraliteit zonder wind van zee. Zo'n keuze kan leiden tot een moratorium op wind op land. Zoals bijvoorbeeld in Winterswijk sinds 2017.

Ondanks de hardnekkige lobby onder aanvoering van de windindustrie, die door de energiecrisis de wind in de zeilen voelt, is een stop op wind op land niet langer ondenkbaar. De landelijke politiek begint in te zien dat wind op land minder toekomstbestendig is en koerst steeds meer op wind op zee. In plaats van vast te houden aan een achterhaald beeld dat er veel meer windturbines op land nodig zijn, moeten ook regionale en provinciale overheden in eerste instantie kijken naar wat er echt leeft onder hun burgers. De voorkeur van burgers is veelal "zon op dak en wind van zee". Bij de komende verkiezingen voor Provinciale Staten op 15 maart heeft de kiezer wat dit betreft weer iets te kiezen: kijk goed naar de programma's van de deelnemende partijen!

Draagvlak is cruciaal

Een royaal draagvlak vanuit de inwoners uit de Achterhoek is cruciaal voor de acceptatie van de energietransitie. En op de wijze zoals het nu gaat, wordt dat draagvlak ondermijnd en klimaatdoelen ondergeschikt gemaakt aan het politieke doel van energieneutraliteit. Nog altijd worden inwoners niet open, tijdig en eerlijk geïnformeerd over de impact die het plaatsen van windturbines heeft op o.a. gezondheid, leefomgeving, de waarde van woningen en over andere financiële gevolgen.

Als Achterhoekse bewonersgroepen zijn wij voorstander van verduurzaming, maar dan wel op een manier die echt duurzaam is voor mens, natuur en onze leefomgeving, waarin gezamenlijk met alle belanghebbenden, waaronder nadrukkelijk ook de inwoners, wordt samengewerkt aan adequate oplossingen zonder onomkeerbare, schadelijke neveneffecten voor inwoners.

Wij willen dat het provinciebestuur en de gemeenten stoppen met verdere plannen voor windturbines op land. Zij moeten vooral doorgaan met energiebesparing, met het stimuleren van zonnepanelen op daken en vooral optimaal gebruikmaken van de enorme mogelijkheden van wind op zee zoals die door onze regering zonder subsidies worden aangeboden.

De gezamenlijke Achterhoekse belangengroepen:

Aalten – Platform Zon en Wind in het Goor [Facebook](#)

Berkelland / Oost Gelre – Windkracht K www.windkrachtk.nl

Bronckhorst – www.hengelsezand.nl , bronckhorstwindturbinevrij.nl , windturbinesdrempt.nl , tegenwindkeppeleneldrik.nl , tegenwindoudeijssel.nl , www.natuurlijklandschapheidenhoek.nl

Doetinchem – Werkgroep GeenWindturbineshier [Email](#)

Lochem – Belangenvereniging Exel en Omstreken beoenergie.nl

Winterswijk – Stichting Behoud Nationaal Landschap Winterswijk [Email](#)

Bronnen:

Op Windwiki maken artsen het medisch onderzoek naar windturbines voor iedereen toegankelijk:
<https://www.windwiki.nl>

Het rapport 'Het kan met gemak' onderbouwt alternatieve scenario's die uitgaan van wind op zee:
<https://www.hetkanmetgemak.nl>